

Maskulinitet i förändring – en konferensserie i tiden

Tomas Wetterberg

Tomas Wetterberg, pensionär, föreläsare/sakkunnig i jämställdhetsfrågor.
E-post: tomas.wetterberg@gmail.com

Det finns olika orsaker till att en konferens kommer till. Ofta handlar det om att någonting behöver diskuteras på ett bredare plan, eller att det finns frågor som arrangörerna till konferensen ser som viktiga att få till en större dialog omkring. Enligt Nationalencyklopedin är en konferens en ”sammanskomst för formell diskussion av vissa sakfrågor; ofta som förberedelser inför fortsatt behandling”¹.

Maskulinitet i förändring är inte bara en konferensserie, det är också en process som pågår och som alltid har pågått. Jag själv har varit engagerad i den processen sedan början av 1980-talet. Med den här artikeln har jag fått möjlighet att ge min bild över varför det är så viktigt med den dialog som konferensserien utgör. En pågående dialog mellan praktiker och forskare om maskulinitet och maskuliniteters inverkan på jämställdhetsutvecklingen.

Jag är praktikern i detta sammanhang, både vad gäller konferensen som sådan såväl som i detta temanummer. Sedan 1993, när jag var klar med mina samhällsvetenskapliga studier där kvinnovetenskap tillsammans med sociologi kom att bli mina huvudämnen, har jag varit vad som brukar gå under beteckningen *aktivist* i jämställdhetsarbetet. Min inriktning har varit att lyfta frågor om män och maskulinitet: den del i könsmaktsordnandet som historikern och genusforskaren Yvonne Hirdman kallar för den manliga normens primat.

Mina insatser har skett via ideellt engagemang i det som från början kallades för *Manligt nätverk* (1993) och sedermera kom att heta riksorganisationen *Män för Jämställdhet* (i dag *MÄN*). Från 1998 övergick det ideella engagemanget till att bli professionellt arbete inom jämställdhetsbranchen. Jag brukar själv kalla mig för femokrat, då jag med min feministiska övertygelse och utbildningsbakgrund arbetat inom den statliga byråkratin med jämställdhetsfrågor. Mitt första arbete var projektet *Pojkar, pappor, män i Örebro län* på Länsstyrelsen i Örebro län. Därefter arbetade jag på Regeringskansliet mellan 1999 och 2007, först

1. ”Konferens”. Nationalencyklopedin, <http://www.ne.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/konferens> (hämtad 2020-04-27).

med projektet *Män och jämställdhet*, därefter med den statliga utredningen *Jämställd förskola* och sedan som ämnessakkunnig samt departementssekreterare på jämställdhetsenheten.

Efter min tid på Regeringskansliet fick jag förtroendet att vara ordförande för riksorganisationen Män för jämställdhet i några år och arbetade som särskilt sakkunnig i jämställdhet på Länsstyrelsen i Östergötlands län mellan 2013 och 2015. Mina sista år innan pension blev på Länsstyrelsen i Örebro län, där jag innehade uppdraget att samordna kvinnofridsfrågorna i Örebro län.

Den här artikeln är en personlig betraktelse av hur och varför konferensserien *Maskulinitet i förändring* startade och i vilket sammanhang den fortsatt under dessa tio år. Det här temanumret av *Socialmedicinsk tidskrift* utgår från dessa konferenser, vilket för mig också visar på hur processen om maskulinitetens förändring fortgår.

Hugskott till en konferens

Konferensserien Maskulinitet i förändring var från början inte menat som en serie konferenser som skulle pågå under flera år. Snarare var det ett så kallat hugskott på ett möte med landshövdingens jämställdhetsråd där dåvarande landshövdingen i Örebro län, Rose-Marie Frebran, presenterade det jubileumsår för ätten Bernadotte som under år 2010 skulle genomföras i Örebro län. Valet av den franske fursten Jean Baptiste Jules Bernadotte till kronprins i Sverige hade skett vid ett riksdagsmöte i Örebro slott år 1810, med avsikt att göra honom till Sveriges kung. Nu skulle alltså detta uppmärksammas i Örebro län.

Jämställdhetsrådet är ett forum för samverkan kring jämställdhetsarbetet i Örebro län och utgår från regeringens jämställdhetspolitiska mål. Rådet leds av landshövdingen och här ingår för jämställdhetsutvecklingen i länet strategiskt viktiga aktörer. Representanter för kommunerna, regionen, privata företag, myndigheter och ideella organisationer samlas för att tillsammans reflektera över aktuella frågor som har eller borde ha ett jämställdhetsperspektiv. Deltagarna får genom detta råd aktuell kunskap om vad som händer i länet vad gäller jämställdhet. Erfarenheter av arbetet delas med varandra och landshövdingen får en bild av arbetet som sedan kan rapporteras till regeringen. Jämställdhetsrådet arrangerar även utbildningar och seminarier som på olika sätt belyser regeringens olika delmål inom jämställdhetspolitiken.

På just det här rådsmötet initierade landshövdingen tanken om en jämställdhetskonferens i samband med Bernadotteåret i Örebro. På vilket sätt kunde vi finna en röd tråd mellan jämställdhet och ätten Bernadottes 200-åriga historia i Sverige? Konferensen skulle under detta temaår utgöra en del av länsstyrelsens arbete med jämställdhetsintegrering. Jämställdhetsintegrering avser den strategi som finns inom jämställdhetspolitiken, för att närma oss målet med jäm-

ställdhet. En strategi som innebär att inkludera de jämställdhetspolitiska målen i det ordinarie arbetet inom offentlig verksamhet.

Som representant för Män för jämställdhet föreslog jag att det vore intressant med en konferens om män och maskulinitet. Kanske om maskulinitet och krig. Karl XIV Johan, som denne Bernadotte kom att betecknas när han senare valdes till kung, hade ju en del krigserfarenheter med sig till Sverige. Kanske fanns detta som en av orsakerna till att just han rekryterades från Frankrike till att bli vår monark?

Med stor sannolikhet har stora delar av idealen för maskulinitet förändrats under dessa två hundra år, men konfliktlösningar genom att använda våld är ändå något som fortfarande praktiseras. Har det med maskulinitet att göra? Kanske lever delar av traditionella könsmönster kvar trots stora förändringar i samhället sedan den tiden? Frågor som dessa dök upp när jag föreslog temat.

Landshövdingen kontrade förslaget genom att föreslå en konferens om maskulinitet och fredssträvan, något som Sverige också har en lång historia av då vi inte varit i krig sedan åttan Bernadottes intåg.

Med detta som grund beslutade jämställdhetsrådet att tillsätta en arbetsgrupp för att utforma en konferens. I gruppen kom Kerstin Lillje, särskilt sakkunnig i jämställdhet vid Länsstyrelsen i Örebro län och Anna Swift-Johannison, jämställdhetsstrateg vid Örebro läns landsting (numera Region Örebro län) att ingå, liksom jag från Män för jämställdhet. Samma arbetsgrupp har sedan arbetat med alla konferenser mellan 2010 och 2019, med förstärkning av Tobias Axelson vid konferenserna 2016 och 2017, samt Ida Klingzell, brottsförebyggande samordnare på Länsstyrelsen i Örebro, som var med och arrangerade konferensen om kriminalitet år 2018.

Då önskemålet från landshövdingens jämställdhetsråd var att konferensen skulle handla om män, maskulinitet och icke-våld, kom första konferensen att behandla frågan om vad som görs år 2010 för att påverka pojkar och män när det gäller att inte använda våld.

Under sökandet efter föreläsare för denna konferens konstaterade arbetsgruppen att det hade saknats nationella konferenser under många år, där både praktiker och forskare getts utrymme för att belysa frågan om män och maskulinitet samt mäns ansvar i jämställdhetsfrågan. Redan här vidgades tanken från en lokal konferens för Örebro län till att bli en konferens med inbjudan nationellt.

Den första konferensen skulle ha temat ”Vad görs för att motverka mäns våld?”. Men vi i arbetsgruppen upplevde i våra samtal att det också fanns, inom ramen för jämställdhetsintegrering som strategi, ett behov av att lyfta frågan om genus, maskulinitet och jämställdhet inom många andra samhällsområden. Jämställdhetsarbete som fokuserar på maskulinitet som norm var och är fortfarande relativt ovanligt.

Med detta konstaterande, att det finns ett stort behov av att belysa maskulinitet i förhållande till många olika ämnen/teman både inom och utanför det direkta jämställdhetsarbetet, beslutades på nästa jämställdhetsråd att Länsstyrelsen i Örebro län årligen skulle arrangeras en nationell konferens med maskulinitet i fokus. Att vi skulle bjuda in nationellt blev viktigt då vår uppfattning är att det saknats nationella ämneskonferenser av detta slag allt för länge, där praktiker och forskare kan mötas.

Maskulinitet i förändring blev huvudrubriken för dessa konferenser, som sedan genomförts med en mängd olika teman under de tio år som gått sedan den första konferensen. (Se gärna en beskrivning och problematisering av dessa konferenser i en artikel av Jeff Hearn i detta temanummer.)

Politik, praxis och forskning

En viktig frågeställning vid varje tema har varit: på vilket sätt kan en utveckling inom detta område påverkas om vi lyfter in och analyserar temat genom begreppet maskulinitet? Finns det forskning om maskulinitet kopplat till temat och finns det praktiska projekt som pågår inom området? På vilket sätt förhåller sig maskulinitet till teman såsom idrott, hälsa, klimat et cetera?

För mig har begreppet maskulinitet också inkluderat det som Yvonne Hirdman kallar för den manliga normens primat, i den genussystemteori hon presenterade 1988.² Alltså något större än att enbart prata om identitet, eller som det tidigare begreppet mansroll. (Mer förklarande dialog om forskning runt begreppet maskulinitet återfinns i Berggrens artikel i detta temanummer.)

För konferensens utformning har det varit väsentligt att ha med maskulinitetsforskare såväl som praktiska projekt som pågår, kopplade till respektive tema. Arbetsgruppen som skapat konferenserna är övertygad om att en viktig framgångsfaktor i jämställdhetsarbetet, är att använda den kunskap som finns inom forskningen och att omsätta den i praktiken. Och vice versa. Ett exempel på detta är att när temat för konferensen 2018 var ”Maskulinitet och kriminalitet”, genomförde kriminologiprofessorn Tove Pettersson, som också har en artikel i detta temanummer, en föreläsning om hur kriminalitet och maskulinitet hänger ihop. På samma konferens kunde vi också presentera ett projekt som leddes av Jonas Lemon på RFSU: ett projekt där RFSU leder samtal med unga män på häkten och anstalter om maskulinitet, relationer och sexualitet.

Vi har också haft en ambition att söka efter män som föreläsare på konferenserna, trots jämställdhetspolitikens rekommendationer om att jämn könsfördelning innebär 60 procent av det överrepresenterade könet. Tanken med detta har

2. ”Genussystemet – reflexioner kring kvinnors sociala underordning”. Yvonne Hirdman, *Kvinnovetenskaplig tidskrift*, 1988:3.

varit att det finns positiva poänger med att också män, rent fysiskt, visar att män är en aktiv del av förändringen av maskulinitet, både inom forskningen och i praktiken. Rätt eller fel? Den frågan har vi, med olika ingångar, funderat över vid varje konferens.

Målgruppen till respektive konferens är alltid, i första hand, personer som arbetar inom fältet som temat för konferensen tar upp. Utöver det har vi så klart också välkomnat personer som är intresserade av jämställdhet och maskulinitet i allmänhet. Meningen är alltså att möten ska ske, inte bara mellan forskare och praktiker som föreläser, utan också att målgruppen för dessa föreläsningar är människor som är aktiva inom de fält temat utgör. Målsättningen är att det som lyfts fram på konferensen ska leva vidare inom fältet. Fältet består då av de som direkt arbetar med frågorna, såväl som politiker och andra beslutsfattare, liksom andra personer som av olika skäl är intresserade av just dessa frågor. Ett exempel på när detta syfte fungerat är när vi år 2012 genomförde en konferens med temat ”Maskulinitet och idrott”. Dåvarande ordförande för riksidrottsförbundet, Karin Mattson, var en av de inbjudna föreläsarna. Hon inledde dagen genom att beskriva det jämställdhetsarbete som pågår inom riksidrottsförbundet.

Efter att ha närvarat hela dagen och i slutet deltog i ett panelsamtal, visade Mattson en stor förståelse för att just maskulinitet i den form som problematiserats under dagen också behövde inkluderas i förbundets jämställdhetsarbete. I Örebro län tog Örebro läns idrottsförbund tag i frågan och skapade ett treårigt projekt som kom att finansieras av Arvsfonden. Projektet *Unga satsar jämt* blev sedan en del av riksidrottsförbundets arbete med en inkluderande idrottsrörelse. Daniel Alsarve, som medverkar med en artikel i detta temanummer, kom att bli projektledare för detta projekt, där också Kerstin Lillje och jag blev en del av den referensgrupp som fanns för projektledningen.

Nu kan en fråga sig varför Länsstyrelsen i Örebro i så många år valt att fortsätta genomföra dessa nationella konferenser om maskulinitet i förändring. Vad är syftet för en Länsstyrelse med detta? För Länsstyrelsen finns det ett jämställdhetspolitiskt syfte. Länsstyrelsen har i sin myndighetsinstruktion att verka för att de jämställdhetspolitiska målen får genomslag i respektive län. Om detta ska bli verklighet är det viktigt att lyfta det praktiska arbete som pågår för att inspirera till ytterligare arbete. Att visa på den forskning och arbete som pågår innebär också att bredda frågan om hur vi kan arbeta, hur vi kan tänka om jämställdhet inom en mängd olika områden, samt därmed integrera detta i ordinarie strukturer.

Ett annat syfte, för oss som genomfört konferenserna, är vikten av att lyfta fram den maskulinitetsforskning som finns inom de olika områden som konferensen speglar. En erfarenhet som jag har, utifrån denna konferensserie, är att det inom många områden inte finns någon tydlig koppling till maskulinitet

och genus, om vi med genus också inkluderar begreppet könsmaktordnande. Det har många gånger varit svårt att finna forskare eller praktiskt arbete som haft den tydliga koppling vi önskat. Arrangörgruppen har vid flera tillfällen kompromissat om både tema och föreläsare. Det har för oss inneburit att det syfte med konferenserna som handlar om att stimulera till utökad forskning om genus, maskulinitet och jämställdhet, inom fler samhällsområden, är något att arbeta vidare med.

Epilog

I inledningen av den här artikeln beskrivs konferensserien Maskulinitet i förändring som en del i en längre förändringsprocess. Som ett led i det arbete för jämställdhet som pågått länge, och där frågan om männens ansvar och delaktighet kanske inte varit så tydligt. Detta trots att det sedan början av 1980-talet har pågått ett antal olika statliga satsningar för att involvera män och förändra normer för maskulinitet. Något som Niclas Järvklo, i en artikel i *Lambda Nordica*³, kallat för statlig maskulinitetspolitik.

Den första av dessa satsningar startades av den socialdemokratiska regeringens jämställdhetsminister Anita Gradin 1983 och gick under rubriken *Arbetsgruppen om mansrollen*.⁴ Nästa satsning var då den dåvarande jämställdhetsministern i den borgerliga regeringen, Bengt Westerberg, tillsatte den så kallade *Pappagruppen*.⁵ Den startade 1994 och arbetade något år. Det dröjde sedan några år fram till år 1999, då den socialdemokratiska jämställdhetsministern Margareta Winberg initierade projektet *Män och Jämställdhet*, efter en hetsig debatt om mäns ansvar för mäns våld mot kvinnor. Projektet avslutades 2002 med rapporten *Vill man ha jämställdhet?*⁶

Samtidigt som dessa statliga projekt pågått har också forskningen om kön och genus utvecklats och problematiserats allt mer. När jag själv utbildade mig inom ämnet var det beteckningen kvinnovetenskap som gällde för dessa studier i Örebro, där förståelsen om kön och genus som maktfrågor var grunden. Snart kom begreppet kvinnovetenskap att övergå till att kallas för genusvetenskap och inslagen av fler maktordningar har utvecklats, bland annat genom det analytiska begreppet intersektionalitet.

När arbetsgruppen om mansrollen kom till 1983 var det som en följd av en studie beställd av dåvarande regering och genomförd av en av Nordens tidigaste mansforskare, Lars Jalmert. En studie om svenska mäns tankar om jäm-

3. "En man utan penis. Heteronormativitet och svensk maskulinitetspolitik". Niclas Järvklo, *Lambda Nordica*, 2008:4.

4. *Mannen i förändring. Idéprogram från arbetsgruppen om mansrollen*. Stockholm: Tiden/Arbetsmarknadsdepartementet, 1985.

5. *Pappagruppens slutrapport*. Arbetsgruppen om papporna, barnen och arbetslivet. Stockholm: Fritzes, 1995.

6. *Vill man ha jämställdhet?* Tomas Wetterberg. Stockholm: Fritzes, 2002.

ställdhet.⁷ Arbetsgruppen initierade också en sammanställning om den forskning som fanns och vad som skulle behöva utvecklas när det gällde forskning om män och maskulinitet.⁸

När jag läste kvinnovetenskap och sedermera började arbeta med jämställdhetsfrågor hade maskulinitetsforskningen i Sverige, Norden och världen utvecklats än mer. På en stor konferens arrangerad av Nordiska ministerrådet i Nacka 1995 om ”Män i Norden – en skiftande skara”, kunde praktiker och forskare från hela Norden möta varandra för en dialog om män och jämställdhet. Här presenterade bland annat Helene Aarseth, sociolog från Norge, den just publicerade boken *Menns livssammenheng*, som hon skrivit tillsammans med sociologen Øystein G. Holter.⁹ Jag minns det som att båda kallade sig för maskulinitetsforskare vid den tiden. På samma konferens konstaterade också den tidigare jämställdhetsministern Bengt Westerberg sitt uppvaknade för könsmaktsfrågan, som skett via den statliga maktutredningens kapitel om genussystemet, författat av Yvonne Hirdman.¹⁰ En tydlighet i att forskning och praktik hör samman och ligger som grund för regeringens jämställdhetspolitiska mål, presenterades i propositionen *Delad makt – delat ansvar*.¹¹

När jag var på den här konferensen i Nacka hade jag precis läst klart på högskolan i Örebro och blivit aktiv i den då nystartade rörelsen för män, *Manliga nätverket*. Den kraft det innebar att delta på en sådan konferens och efter det få vara en del i hur jämställdhetspolitiken har omsatts i praktiken, har för mig inneburit en stark förståelse för att forskning och praktik hör samman. Utan den kopplingen är det svårt att utveckla kunskap om en verkningsfull jämställdhetspolitik. När jag sexton år senare fick chansen att vara med och forma nya konferenser om maskulinitet och jämställdhet, fanns Nacka-konferensen som en inspiration.

När vi sedan kom att genomföra konferenserna om maskulinitet i förändring, upptäckte jag hur det från den tid jag själv arbetat med projektet Män och jämställdhet på Regeringskansliet i början av år 2000, hade skett en stor förändring i att finna forskare som önskade att beteckna sig som just maskulinitetsforskare. Då, vid sekelskiftet, gavs det ut både avhandlingar och antologier om maskulinitetsforskning i en stor mängd. En viktig antologi var *Rädd att falla*, som kom ut som den första av två antologier som speglade mansforskning vid den tiden.¹²

7. *Om svenska män. Fostran, ideal och vardagsliv*. Lars Jalmert. Stockholm: Arbetsmarknadsdepartementet, 1983.

8. *Om maskulinitet. Mannen som forskningsprojekt*. Margot Bengtsson & Jonas Frykman. Stockholm: JÄMFO, 1987.

9. *Menns livssammenheng*. Helene Aarseth & Øystein Gullvåg Holter. Oslo: Ad Notam Gyldendal, 1993.

10. *Demokrati och makt i Sverige: Maktutredningens huvudrapport*. SOU 1990:44.

11. *Jämställdhetspolitiken: Delad makt – delat ansvar*. Regeringens proposition 1993/94:147.

12. *Rädd att falla. Studier i manlighet*. Claes Ekenstam, Jonas Frykman, Thomas Johansson, Jari Kuosmanen, Jens Ljunggren & Arne Nilsson. Stockholm: Gidlunds, 1998; *Sprickor i fasaden. Manligheter i förändring*. Claes Ekenstam, Thomas Johansson & Jari Kuosmanen. Stockholm: Gidlunds förlag, 2001.

Utifrån min position som femokrat uppfattade jag dessa forskare som maskulinitetsforskare, oerhört nyfikna på sin samtid utanför universiteten. Vi deltog tillsammans på många forskarkonferenser för att utveckla det praktiska arbetet med män och jämställdhet. Inom Nordiska ministerrådet deltog jag också i en arbetsgrupp som behandlade frågan om män och jämställdhet i Norden.

Jag skapade också en del konferenser för praktiker och politiker där det var självklart att ha forskare med. Det var nationella konferenser i Sverige, seminarium den 8 mars 2001 i EU-parlamentet där bland annat Michael Kimmel och Lars Jalmert deltog, en EU-konferens om maskulinitet som genomfördes i Örebro där Jeff Hearn deltog. När kvinnokommissionen (CSW) inom FN-systemet skulle utveckla arbetet om män och jämställdhet skapades underlaget till denna kommission på en veckolång session mellan forskare och praktiker i ett så kallat expertmöte¹³ där Lars Jalmert och jag deltog. För utvecklingen av jämställdhets- och maskulinitetspolitiken och det praktiska arbetet var det med andra ord nödvändigt att praktiker och maskulinitetsforskare samverkade.

Under de år vi arbetat med konferenserna Maskulinitet i förändring har jag upplevt att det inom flera områden varit svårt att finna maskulinitetsforskare kopplat till de teman vi önskat genomföra. Vi har ibland fått justera tema, då vi inte funnit forskare och praktiska projekt som passat in i vårt syfte. Kanske är det så att önskemålen, kanske kraven, på dem som arbetar med och forskar om maskulinitet blivit för stora när många, däribland jag, önskar att detta också ska vara feministisk forskning/arbete eller profeministisk forskning/arbete med ett tydligt maktperspektiv.

Samtidigt som den här utvecklingen inom forskningen har pågått tycker jag mig se samma rörelse bland de som arbetar med män, maskulinitet och jämställdhet. Projekten eller verksamheterna vacklar mellan att vara en rörelse för att lyfta frågan om män i jämställdhetsarbetet utifrån ett feministiskt perspektiv, och att lyfta frågan utifrån mäns perspektiv på jämställdhet. Det senare innebär inte så sällan att insatser hamnar i ett omedvetet eller medvetet ”försvär” för mannens privilegier – som utgår från ett androcentriskt perspektiv på maskulinitet i förändring och jämställdhet.

Ibland känner jag en oro för att det som inom genusforskningen betecknas som intersektionalitet, ett viktigt analysredskap för att reda ut olika maktordningar i samverkan med varandra, blivit omvandlat i den praxis som jämställdhetsarbetet innebär.

Jämställdhet, som i grunden handlar om kvinnors och mäns ojämlika maktförhållanden, om könsmaktsordnandet, blandas samman med frågor om hbtq,

13. ”The role of men and boys in achieving gender equality”. Division for the Advancement of Women – DAW, <https://www.un.org/womenwatch/daw/egm/men-boys2003/index.html> (hämtad 2020-05-15).

etnicitet och andra diskrimineringsgrunder. Min upplevelse är att det idag finns en sammanblandning av begreppen jämställdhet och jämlikhet, som inte är helt olik den som var orsaken till att vi i början av 1960-talet sökte och fann begreppet jämställdhet.

En fråga att ställa sig är om ett allt starkare motstånd, som bubblar upp från olika håll idag, mot genusforskning och feministisk jämställdhetspraktik innebär att vi praktiker inte orkar hålla oss kvar i den könsmaktsanalys som är grunden för jämställdhet, kvinnors rättigheter och en förändrad maskulinitet?

Så här i slutet av artikeln kan det också vara på plats att förklara varför jag så ihärdigt använder ordet maskulinitet, i singularis. Jag är medveten om att det inom den kritiska maskulinitetsforskningen och i en stor del av rörelsen bland män finns en dialog om olika former av maskuliniteter. Att många använder begreppet maskuliniteter, i pluralis. Så gör även jag för att påvisa att det finns olika former av maskuliniteter som enskilda individer förhåller sig till, inte minst inom olika grupper av män.

Men, för mig, utifrån det praktiskt politiska förändringsperspektivet, är det också viktigt att påminna om att det finns en struktur som kanske är än viktigare för att upprätthålla en hegemonisk maskulinitet. Min uppfattning är att det som i Jalmerts tidiga undersökning om svenska män, kom att kallas för ”i-princip-män”, är något som fortfarande existerar. Det har med åren skett enorma framsteg i förändringen av maskulinitet, som visas i flera av detta temanummers artiklar. Mäns förändrade papparoll är bara en del av detta. Samtidigt finns det fortfarande stort motstånd till förändring som visar sig, inte minst, i att vi har kvinnodominerade (feminina) yrkesområden som dessutom är underbetalda med lägre status, än mansdominerade (maskulina) områden. Jag menar att en förändring av maskulinitet behöver inbegripa samhällsförändringar som går längre än till enskilda mäns ökade delaktighet i ett jämställt föräldraskap, eller till kvantitativt jämställda arbetsplatser.

Vi behöver visa på hur en *strukturell* maskulinitet formar vårt samhälle och ligger som grund för den logik som finns i hur vi värderar yrken och sektorer i samhället. I denna tanke är jag inspirerad av Øystein G. Holters idé om att tolka maskulinitet på tre olika sätt:

- Kategori och institution – huvudvikt på maskulinitet som institutionellt mönster.
- Livsmönster och socialpsykologi – maskulinitet som subjektiv orientering.
- Diskurs- och inlärningsteori – maskulinitet som performativ struktur.¹⁴

14. ”Inledning”. Øystein Gullvåg Holter, *Män i rörelse. Jämställdhet, förändring och social innovation i Norden*. Hedemora: Gidlunds, 2007.

Strukturell maskulinitet påverkar enskilda pojkars och mäns, liksom flickors och kvinnors val (icke-val) i livet. Det ses fortfarande som icke-manligt att arbeta som förskolelärare eller sjuksköterska. De kvinnodominerade sektorerna i samhället är alltså underordnade den maskulina produktionen. Krigsindustrin ses som viktigare än att skapa säkerhetsutrustning för vårdpersonal.

Att arbeta med maskulinitet i förändring, att förändra normer för strukturell såväl som individuella maskuliniteter, är en del i ett arbete för ett reellt jämställt samhälle.

Vill du annonsera i Socialmedicinsk tidskrift?

En annons i Socialmedicinsk tidskrift når många olika grupper av intresserade och medvetna läsare. Det finns möjlighet att annonsera både i tidskriften och på hemsidan. Eftersom många av prenumeranterna är bibliotek och institutioner når du ut till en bred läsekrets. Bland våra läsare finns bl.a. intresserad allmänhet, tjänstemän i kommuner och landsting, politiker, personer som arbetar inom socialtjänst, vård och omsorg samt studenter och forskare vid universiteten.

Annonspriser 2020 (exkl. moms):

- Helsida baksida 7000kr
- Helsida insida 5000kr
- Helsida inlaga 4000kr
- ½ sida 3500kr
- ¼ sida 2000kr
- Webbannons 500kr/vecka
- Webbannons 1500kr/månad

Beställning av annons görs via: redaktionen@socialmedicinsktidskrift.se